

SOFRA • Bekri Çeşneci

BİR ZAMANLAR ÇİÇEK PASAJI

Çiçek Pasajı artık daha çok turistlere yönelik oldu...

“Demek ki, 55 yaşındasınız Bekri Bey. Desenize, sizin bu dünyaya adım atmanız ile benim şu dükkanın kapısından içeri girmen aynı tarihlere rastlıyor.”

Tabii ki, anıların mahzeninin kapısı bir kez açılınca, artık eskilerden sözedilmesi kaçınılmazdı. O da öyle yaptı, geçmiş yılları özlemle andı, sonra kadehinin dibindeki rakısını da yuvarlayıp, “eyvallah” çekip, çıktı gitti.

Geçmiş özleyen bu eski pasajcuyu düşünürken aradan ne kadar geçtiğini bilmiyorum. Herhalde dalmışım.

Altmışlarında görünen, ne çok özenli giyinmiş, ne de hırpani, çakırkef görünen bir zatın, yanımdaki hanımlardan özür dileyerek tezgaha doğru yaklaşmaya çalışmasıyla kendime geldim.

Bayram adamı görür görmez kızardı ve öfkeyle patladı:

- **Yine mi sen !**

Bizimki hiç oralı olmadı ve “kendi ni bir şey mi sanıyorsun be !” dedikten sonra, yaka paça edilmeyi beklemeden yapıştırdı:

- **Bütün meyhane patronlarının.....**

Sonra da geldiği gibi çıktı gitti.

Herşey öylesine olağan biçimde ama çabuk olmuştuk ki, bir an kendimi tutamayıp yanımdakilere sordum, “adamın söylediklerini duydunuz mu?”

Evet duymuşlardı. Demek ki ayakta düş görmüyordum ve İstanbul’un Beyoğlu’nun orta yerinde, çiçeği gitmiş, böceği kalmış “Çiçek Pasajı”nın içinde her an herşeyih olabileceği eski günlerden kalma bir zaman dilimindeydim.

Ellili yıllarda, Beyoğlu’nun sinemalarından işret alemlerine ilk çekingen adımlarını atanların yolu, o zamanlar çiçekçilerinin bolluğuyla gerçekten “ismiyle müsemma” olan Çiçek Pasajı’na düşerdi. Kapının girişinde ayağa dikilip bira içmekle yetinmeyenler, içerelelere doğru ilerlediklerinde, sağ taraftaki Sev-İç’in baştan çıkarıcı içki ve ızgara kokularıyla burun buruna geldiklerinde, dayanamayıp içeri girenleri mermer masalar hiç de görünüşlerinin ve dokularının soğukluğuyla kıyaslanmayacak bir sıcaklıkla karşılarlardı.

İşte Sev-İç’e ellibeş yıl önce geldiğini söylemiş olan ahabı da ilk o masalar karşılamıştı. Bilmiyorum o, oralara ilk gittiğinde sonradan Çiçek Pasajı’nın yıldızlarını oluşturacak olan, Celal, “Entelektüel Cavit, Şaban ve Bayram” varlar mıydı?

Ama ellili yılların sonlarına doğru pasaja ilk girdiğimde, çoğu zaman gittiğim Sev İç’in as kadrosu bu kişilerden oluşuyordu.

Bu Kemah’lı kadro sonra dağıldı. Celal genç yaşında öldü. Entelektüel Cavit kendi yerini açtı. Sev-İç Bayram’ın yönetiminde kaldı.

Yalnız kadro dağılmakla kalmadı. Pasaj’ın yapısı da değişti. Önce çiçekçiler gittiler, ardından koca binanın bir gece aniden çöküşünü takip eden onarma döneminde, mermer masalar yerlerini formikaya bıraktılar.

Yeni Çiçek Pasajı, eskisine oranla daha derli toplu oldu ki, Mehmet Kemal bu du-

saydı yazılmaya bile değmezdi. Ama bira düşkününü bir çok dostumun da aynı şeyi yaptıklarını gördüğüm için kaydetmeden geçemiyorum.

Yine de, arada bir Sev-İç ile Cavit’e, bira içmemek kaydıyla uğruyorum. Her ikisi de eski Pasaj geleneğini bir ölçüde sürdürüyorlar.

Sev İç bize eskilerden kalmış bir pasaj meyhanesi, üstelik de insanların kadınlı erkekli geldikleri bir yer. Bir tür eskilerden kalma neo-meyhane. Zaten İstanbul’da kadınların meyhanelere ilk adım attıkları yerlerden biridir Çiçek Pasajı.

Ama orada bir de erkekler masası var. Kapıdan girişte, tezgahın biraz açığında, sağdaki uzun masada, meyhaneye tek gelmiş erkekler oturuyorlar. Siz teker teker gelmelerini önceden görmesenez, onlarla karşılaştığınızda, hep birlikte içen bir arkadaş grubu sanabilirsiniz.

Hepsi, zamanla birbirlerini tanıdıklarından, karşılıklı sohbetle dalyorlar, geç kalanlara “nerede kaldın?” diye soruyorlar, bir de aralarında on bin liralıklarla garip, ama hilesi hurdası olmayan küçük çaplı bir kumar oynuyorlar, yitiren 20 bin lira kadar bir şey yitiriyor, kazanan ise ancak o geceki içki ve meze parasını çıkarıyor. Entelektüel Cavit gibi, Sev-İç’in de en hoş yanlarından biri de, her türlü balığın bulunması. Eğer balıkçıda iyisi var ise, hamsi de bulursunuz istavrit de. Orada balığın hiçbiri hor görülüyor. Mezeler taze ve güzel fiyat ise makul.

Eh bütün bu nitelikler biraraya geldiğinde, Entelektüel’e ya da Seviç’e arada sırada neden uğranmasın ki ?

Çiçek Pasajı’nın artık turistlere kalmasından yakınmanın anlamı yok. Çünkü orayı boşaltıp turistlere bırakan biraz da bizler eski müdavimler değil miyiz ?

Doğrusunu isterseniz ben arada sırada, ama bira içmemek kaydıyla Çiçek Pasajı’na uğruyorum.

Zaten Sev-İç ile Cavit’te olmaz ama kimi dükkanlarda da, öyle bir bira içmek isteyen müşterilere iyi gözle bakıyorlarmış. Gençlerde eski müdavim dostlardan biri anlattı. Bir de, Çiçek Pasajı’nda kimi dükkanlar yeni ve turistik bir tarife uyguluyorlar. Bu da eski müşterileri caydıran bir yöntem. Ama ben geçenlerde gittiğim Sev-İç de ne öyle fahiş bir fiyat gördüm, ne ters ya da kötü bir servisle karşılaştım.

Mermer masaları, bir zamanlarki canım biraları dışında herşeyiyle bir eski Çiçek Pasajı meyhanesiydi Sev-İç.

rumu kışla düzeni diye eleştirdi. Mermer masaların gidişinden daha önemli olanı ise, müşteri profiline değişmesi oldu. Evet yeni pasaj daha çok turistlere hizmet veren, eski İstanbullu müşterisini yitiren bir yer haline geldi.

Yine de, Sev-İç ile Entelektüel Cavit, bir oranda eski müşterilerini korudular.

Doğrusu, Çiçek Pasajı’nın eski müdavimlerinden olmama karşın, ben sevdiğim Efes birasının yerine sevmediğim bir başkasının verilmesiyle, Çiçek Pasajı defterini kapatmadıysam da, oldukça seyrek uğrar oldum. Eğer bu salt bir kişisel davranış olmuş ol-

